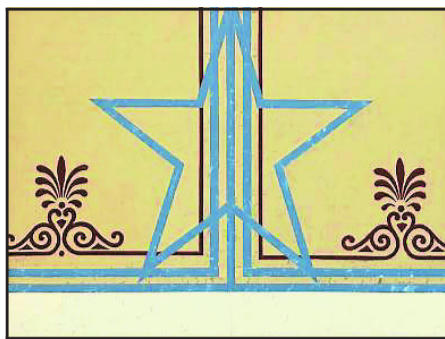

www.vg.no

kultur & trend

KAMPARENA: «Overleve klassisismen 2» setter Mari Slaattelid det klassiske formidealet opp mot den kommunistiske stjernen. Slik møtes to verdener for å skape en tredje.

Foto: THOMAS TVETER/KUNSTNERFORBUNDET

Briljante malerier

Overlyssalen i Kunstnerforbundet løfter Mari Slaattelids bilder. Men det er mer enn lyset som gir dem et løft.

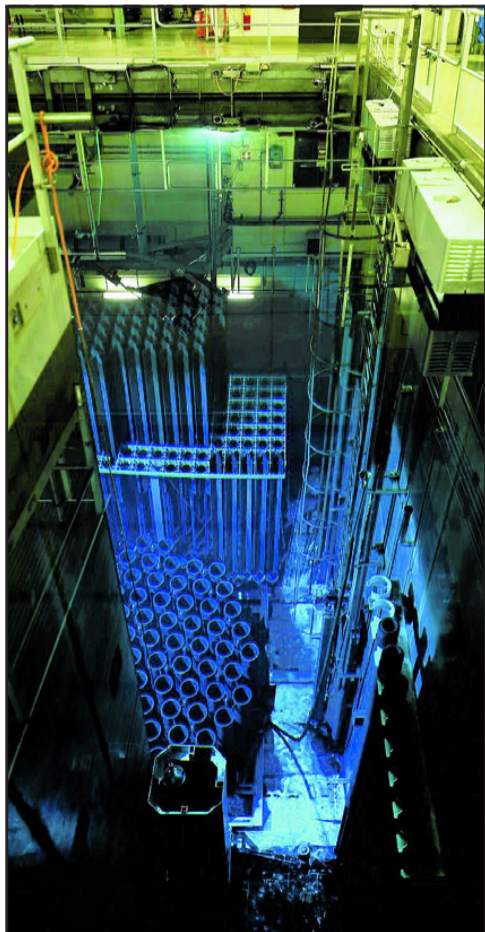
Mari Slaattelid bruker korte tekster i sine nye verk. Ett av maleriene prydes av utstillingstittelen «Non-food», en betegnelse som brukes i nødhjelpssammenheng og – paradoksalt nok – i supermarkeder

om alt som ikke er mat. Hvis vi skulle prioritere (billed-) kunst og kunstens bestanddeler (for eksempel maling, lerret og staffeli) på en liste over «Non-food» vil det havne veldig langt ned. For

Tok Guantánamo-bi — ble arrestert som

I IRAK: Amerikansk soldat i Sør-Irak.

I ATOMKRAFTVERKET: Motiv fra innsiden av atomkraftverket i Barsebäck. sy81b8f4

UTSOLGT: Dette hestebildet til 100 000 kroner pr. foto har McAlinden solgt seks stykker av.

Av BØRRE HAUGSTAD

Samme dag som Barack Obama blir tatt i ed som USAs president, tar den norske fotografen Mikkel McAlinden bilde av Guantánamo-basen på Cuba.

– Så blir jeg arrestert av cubansk politi og beskyldt for å være amerikansk spion, sier Mikkel McAlinden, som stiller ut fotografiet «Guantanamo Naval Base 20.1.2009» i Galleri K.

– Ideen min var å ta bilde av Guantánamo-basen eller noe tilknyttet den, med utgangspunkt i at da Obama ble valgt til president, var det første han lovet, å stenge dette fengslet, som han mente var en skamplott på USAs rykte, sier Mikkel.

Så noen dager før presidentinnsettelsen, dro han til Guantanamo City.

Minelagt

– Det er helt umulig å komme inn på den strengt bevoktede Guantánamo-basen, området imellom er minelagt. I en to år gammel guidebok, var det en kafé/utsiktspost jeg hadde tenkt meg til, men den var stengt. Så jeg fant en bakkekam der jeg kunne se basen i det fjerne, i solnedgangen, sier han.

– Jeg tok noen bilder, og det ble nesten for mye av det gode at en gammel Lada hadde fått motorstans midt i bakken – i «veien til eden». Så etter å ha tatt bildene skulle jeg hjelpe dem å dytte denne bilen. Da ble jeg huket inn først av militæret og senere politiet som hadde tolk klar for meg i politistasjonen i Guantanamo City, forteller fotografen.

– Det er vel det mest absurde intervju som kunstner jeg har opplevd. De spurte hva jeg jobbet med. Jeg svarte kunstner. Tolken sa sint: No, no, art is a hobby, what is your occupation? Så spurte de hvor mange ganger jeg hadde snakket med Obama. Tre ganger? Fire ganger? De påsto de jeg var amerikansk spion, det var skremmende men samtidig hadde jeg en mistanke om at de bare skulle demonstrere for noen politiaspiranter hvordan man skulle forhøre mistenkelige fremmede, eller at de skulle «konfiskere» et digitalt kamera, noe jeg ikke bruker, sier McAlinden.

Spent og nervøs

McAlinden har også laget bilder fra et tre ukers opphold med amerikanske styrker i Irak.

– Det var e-mail vekslinger i ca. seks måneder før jeg ble «embedded» blant amerikanske soldater i Sør-Irak. Jeg var jo litt spent og nervøs, men ble utrolig godt tatt imot. Jeg tok et bilde med et lite digitalt kamera av to som jeg traff i motlys om kvelden, mellom de gjenkjennbare betongkorridorene som definerer militærbasene i Irak og fleipet med dem senere når jeg viste dem bildet at jeg jobber med photoshop og kom-

Fotografen stiller ut i Galleri K

mer til å fikse på bildet slik at de går hånd i hånd. Da svarte han ene umiddelbart: «Hey! we're from Texas, we have guns», som på en forunderlig måte oppsummerte Bush og krigen.

– Du tok ikke bilde av irakiske soldater?

– Nei, jeg var jo i USA – bare at det var i Irak, sier han.

På utstillingen har han et enormt bilde av en amerikansk soldat inne i en Humvee.

– Hvorfor valgte du å bruke akkurat dette bildet?

– På mange måter er det det ultimate dokumentarbilde, på patrulje i Irak. Men så når du kommer under det umiddelbare er det mye uvanlig som skjer mht. fokus og perspektiv, dessuten har ikke bildet noen spesifikk politisk vinkling – det kan jo være prokrig! Det er viktig at bildene er tvetydige og åpne. I motsetning til en krigsjournalist er jeg ikke avhengig av aktualitet eller historien bildet skal følge, sier han.

Senere dro han til Norden første atomkraftverk.

– Jeg valgte Barsebäck i Sverige fordi jeg ville gjøre noe om kraft som er jo viktig i forhold til infrastrukturen i et samfunn, dessuten er Barsebäck den første atomkraftstasjon i Norden. Når jeg er der leter jeg etter bilder som engasjerer på flere forskjellige plan. Forfatteren Thure Erik Lund har skrevet et gripende essay om det ene bildet i katalogen til utstillingen, som har helt andre innfallsvinkler og vurderinger enn de jeg har – og slik skal det være.

E-post: borre.haugstad@vg.no

PÅ CUBA: Dette bildet av den beryktede Guantánamo-basen i det fjerne er tatt av den norske fotografen Mikkel McAlinden. Du kan se det i Galleri K i Oslo.

Mari Slaattelid: «Non-food»
Kunstnerforbundet, Oslo,
15/9 – 16/10

hvem trenger vel maling og lerret når folk er i ferd med å sulte i hjel?

Møtested

Det neste spørsmålet blir da: Hvis kunst er så ubetydelig, hva er det da som får en kunstner som Mari Slaattelid til å stå i atelieret dag etter dag og kjempe med de uendelige mulighetene som ligger i kunstens og intellektets møte med materialets begrensninger?

Svaret er selvfølgelig ikke enkelt, men noe av svaret finnes i de symbolmettede og teknisk briljante maleriene. Ved å jobbe med elementer som én gang var betydningsfulle – maleriet, staffeliet og den (kommunistiske) stjernen – insisterer Mari Slaattelid (1960) på betydningen av kunsten som møtested for mening og meningsløshet, alvor og skjemt, ambivalens og målretthet. I Mari Slaattelids kunst møtes ytterpunktene til dialog.

I fotografiet og maleriet med tittelen «Overleve klassisismen» er motivet hentet fra restaureringsarbeidene ved

Urbygningen på Universitetet i Oslo.

En kamparena

Fotografiet viser ornamenter på en vegg overmalt av håndverkernes utilsiktet vakre, konserverende strøk med kalkmaling. I Slaattelids replikk av det samme motivet har hun føyd til en stjerne. Dermed møtes to ulike ideal, klassisismen og kommunismen, som i hennes maleri blir en kamparena for et tredje ideal, nemlig den kunstneriske frihet, selve autonomien.

Billedparet understreker utfordringene knyttet til dette

frihetsidealet. Dette fremheves ytterligere i «Precious», der hun gjennom en feilstaving bygger ned sin egen autoritet. Samtidig er bildet en oppvisning i teknisk beherskelse og slik sett beviser hun sin frihet og sitt mesterskap.

Derfor er det mer enn Overlyssalen som løfter Mari Slaattelids bilder.

LARS ELTON

FINGERAVTRYKK: Et fingeravtrykk er hovedmotiv i Mari Slaattelids «Beslutningsorgan (rødt)». Den individuelle identiteten kontrasterer byråkratiets anonymitet.

Foto: THOMAS TVETER/KUNSTNERFORBUNDET

Ide spion

Utsolgt!

Fotografiet Mikkel McAlindens foto «Guantanamo Naval Base 20.1.2009», koster 70 000 kroner pr. stykk og trykkes i et opplag på seks, som alle er solgt. Det er også hans store hestebilde «Geegees», som har en pris på 100 000 kroner pr. foto. Foreløpig har han solgt for en million kroner. Galleri K får 30 prosent av inntektene, altså rundt 300 000 kroner. Han har hatt utgifter til utstillingen på 200 000 kroner. Da har han igjen en inntekt på 500 000 kroner, som det skal skattes av. Han har jobbet med utstillingen i tre år.

FAKTA MIKKEL MCALINDEN

● Mikkel McAlinden. Norsk kunstner. Født 17. juli 1963.

● I stallen til Galleri K, som drives av Ben Frija.

● Utdannet ved Institutt for Fotografi i Bergen 1991–96.

● Kjøpt inn av Henie Onstad Kunstsenter, Museet for samtidskunst, Astrup Fearnley Museum for moderne kunst, Nasjonalmuseet, Nordnorsk Kunstmuseum, Bergen Kunstmuseum og Sørlandets Kunstmuseum.

● Stiller ut i Galleri K til 2. oktober.

FAKTA GUANTÁNAMO-BASEN

● Guantánamo Bay Naval Station er en amerikansk marinebase i Guantánamobukta på Cuba.

● Marinebasen har eksistert siden 1898, som følge av den spansk-amerikanske krig da Cuba ble et protektorat under USA og oppnådde nasjonal selvstendighet i 1902.

● Siden 2001 er basen blant annet blitt benyttet som leir for fanger pågrepet under USAs kriger i Afghanistan og Irak.

